

Internetconsultatie Wet Grondgebondenheid en verantwoorde Mestafzet

1 Inleiding

Ik wil reageren op deze consultatie hoewel ik weinig hoop heb dat er iets met mijn reactie gebeurt.

Ik zal een voorbeeld geven.

De internetconsultatie van 17-7-2019 actualisatie van bijlage D- excretieforfaits is nog steeds niet geïmplementeerd en met name voor zoogkoeien met bijbehorend jongvee waren de voorgestelde normen aanzienlijk lager dan de nog steeds geldende forfaitaire normen. Ondanks diverse contacten zijn deze normen nog steeds niet aangepast. Inmiddels ben ik bang dat 1-1-2026 ook niet gehaald wordt. Zes jaar na publicatie. In de internetconsultatie van 2019 werden reeds lagere normen voorgesteld als de forfaitaire normen. Op deze consultatie zijn vele reacties gekomen van vleesveehouders, dat deze cijfers nog te hoog waren.

Reden om een advies te vragen aan de Commissie Deskundigen Meststoffenwet (CDM) d.d. augustus 2022 waarbij deze commissie nog tot lagere normen kwam.

Onderstaand een vergelijking van de diverse cijfers.

Huidige normen			Op basis internetconsultatie 2019		CDM-advies 2022	
Categorie	Stikstof Norm	Fosfaat Norm	Stikstof Norm	Fosfaat Norm	Stikstof Norm	Fosfaat Norm
101	32,3	9,6	26,8	9,1	25,7	9,7
102	66,9	21,9	53,2	21,3		
103			60,1	24,1		
123						
115	10,5	3,4	10	3,2		
120	75,4	26,9	58,2	27,4	51,1	23,2
125						
121			26,8	9,1		
122	28,2	9,7			21,3	7,9

Dus weinig hoop dat jullie iets met de reacties doen.

2 Algemeen

Ik dacht dat we minder regels zouden introduceren en dat we naar doelsturing zouden gaan.

Maar de volgende regel komt er weer aan en het is een middelsturing. Een citaat in de inleiding "Boeren moeten weer ruimtezien om te ondernemen in dit land."

De ondernemersvrijheid wordt met deze maatregel compleet platgeslagen. Alles wordt in een keurslijf geperst.

Waarom in de landbouw deze strikte regels.

Terwijl geen enkele beperking gesteld wordt aan andere activiteiten die ook een milieu impact hebben. Het aantal auto's per gezin wordt niet gelimiteerd. Het aantal vliegbewegingen kent geen grens.

De melkveehouderij is autonoom al aan het krimpen (ouderdom, geen opvolgers, afroming etc.) zodat er vermoedelijk al bij het begin van dit wetsvoorstel in 2034 zo wie zo een natuurlijk evenwicht is ontstaan.

Misschien zijn we tegen die tijd wel blij dat we nog melkveehouders hebben.

3 Meststoffenwet en Grondgebondenheid

In dit land hebben we een Meststoffenwet die ervoor zorgt dat ondernemers hun mest verantwoord moeten gebruiken en de overtollige mest moeten afzetten. De afzet wordt vaak in de omgeving gedaan bij akkerbouwers waarvan dan voedergewassen worden afgenomen. De voeding van melkvee bestaat voor een belangrijk deel uit eigen voedergewassen en in de omgeving aangekochte voedergewassen. De ultieme kringloopgedachte.

Waarom dan nog een grondgebondenheid introduceren. Het is toch niet interessant waar de voedergewassen vandaan komen.

Naast deze nieuwe Grondgebondenheid blijft de Meststoffenwet nog gewoon bestaan. Dit is weer een extra regel i.p.v. minder regels waar de politiek de mond vol van heeft. Het controleapparaat zal ook weer vergroot moeten worden. Dus meer i.p.v. minder ambtenaren.

Laat de ondernemersvrijheid bestaan en laat de markt zijn werk doen. De mestafzet is uiteindelijk ook een economische afweging voor ondernemers en is geen taak van de overheid.

4 Ongelijke behandeling

Waarom vindt grondgebondenheid alleen plaats bij melkvee en niet bij andere veehouderij sectoren.

De milieudruk bij intensieve veehouderijsectoren is groter als bij melkvee en zij worden niet geconfronteerd met grondgebondenheid.

Verder is in de hele Europese Gemeenschap geen verplichte grondgebondenheid voor melkvee.

In het addendum van het 7^e Actieprogramma kan het wel aangegeven zijn maar de verplichting geldt niet voor andere landen. Dit is dus een ongelijke behandeling in Europa. Wij zijn nettobetaler in Europa , sla maar eens met de vuist op tafel.

Waarom worden er twee normen geïntroduceerd voor de Agrarische Hoofdstructuur en voor de Maatschappelijke Landbouwgebieden. Dit geeft ook weer een ongelijke behandeling van veehouders in hetzelfde land. Als boeren Maatschappelijk willen ondernemen hebben we daar het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer voor dat is een vrije keuze.

Zoals het nu ingericht is zijn boeren overgeleverd aan de willekeur van overheden en indirect leggen deze overheden Maatschappelijke doelen op die ten koste gaan van de ondernemer. Bovendien wordt niet duidelijk gemaakt wat de maatschappelijke diensten zijn. Daar kan dan wel een gedeeltelijke vergoeding tegenover staan, maar misschien zijn de kosten voor deze maatschappelijke diensten wel groter dan de vergoeding.

Bovendien is niets zo betrouwbaar als de overheid. Bij de eerste bezuinigingsronde wordt er weer op de vergoedingen gekort.

Verder is het ook nog een koekje van eigen deeg omdat verwezen wordt naar de GLB gelden.

5 Verantwoorde mestafzet

Waarom moet er een afstandsgrens ingesteld worden van 100 km. Niet duidelijk is of dit de afstand over de weg is of hemelsbreed. Boeren zullen zo wie zo trachten de mest in de regio af te zetten (voer-mestcontract) omdat dit het goedkoopste is. Mocht dit onverhoopt niet lukken dan hoeft er geen afstandsbepierking opgelegd te worden.

Dit doen we toch ook niet voor de vele distributiecentra in dit land die over honderden kilometers goederen vervoeren die vaak ook nog vanuit de hele wereld aangevoerd worden.

Verder hebben we een vrij verkeer van goederen en diensten in dit land en in Europa. De beperking is dus in strijd met de wet.

6 Inmenging in eigendomsrecht

Er wordt heel simpel gesteld dat deze grondgebondenheid voorzienbaar was. Het eerste punt waarin deze grondgebondenheid werd voorgesteld was bij het 7^e Actieprogramma Nitraat in 2022 als onderdeel van de derogatie. Nu deze derogatie niet meer van toepassing is vervalt dit argument.

Er zijn vele veehouders die ver voor 2022 meer vee hadden als de thans voorgestelde normen en vooral bij de norm voor Maatschappelijke Landbouw.

Deze veehouders worden dus wel degelijk geraakt in hun eigendomsrecht.

7 Verbeterpunten als wet toch wordt doorgezet

7.1 Koppeling grond en vee

In de tekst staat dat de hoeveelheid vee gekoppeld wordt aan grond. Grond wordt daarin omschreven als eigendom, huur of pacht.

Veel boeren willen hun grond niet in pacht afstaan vanuit ondernemers en fiscale motieven.

Deze boeren telen voedergewassen voor melkveehouders en nemen daartegenover mest af van de melkveehouder. Waarom tellen deze gronden niet mee in grondgebondenheid.

Middels een simpel voer- mestovereenkomst waarin het perceel is opgenomen kunnen deze gronden een rol spelen in grondgebondenheid. In feite gebeurt dit nu ook al omdat de melkveehouder het voer nodig heeft om zijn koeien te voeren.

Advies neem voer- mestovereenkomsten mee in grondgebondenheid.

7.2 Grootvee eenheden (GVE)

Er ligt in het voorstel een zeer gedifferentieerde definitie van gve op basis van overgangen van melkproductie. Vee is moeilijk te plannen qua gezondheid, meteorologische omstandigheden waardoor de overgangen grote gevolgen kunnen hebben.

Bij overschrijding van de norm zullen er wel weer boetes volgen.

Een bonus-malussysteem kan deze gevolgen deels opvangen.

Als de GVE onder de norm blijven per ha zouden deze het jaar er op alsnog benut moeten kunnen worden.

Een overschrijding zou tot maximaal 10% geen gevolgen moeten hebben. Wel onder de voorwaarde dat dit in het volgende jaar min of meer weer gecorrigeerd moet worden. En aan het einde van het jaar geldt weer dezelfde 10% als vrijstelingsnorm.

Advies voor als de Wet doorgezet wordt een bonus-malussysteem in.

8 Eindconclusies

Samenvattend betekent de wet een **beperking van de ondernemersvrijheid**. Boeren die generaties lang hebben geïnvesteerd in schaalvergroting en innovatie, worden plotseling gedwongen om hun bedrijfsvoering te herstructureren. De overheid schrijft voor hoeveel dieren iemand mag houden in verhouding tot zijn land, zonder rekening te houden met moderne technieken voor mestverwerking of kringlooplandbouw. Dit is een eenzijdige en ouderwetse blik op landbouw, die innovatie juist afremt.

Daarnaast zorgt de wet voor **economische ongelijkheid binnen de sector**. Grote bedrijven met veel grond kunnen hun veestapel behouden, terwijl kleinere familiebedrijven zonder uitbreidingsmogelijkheden in de knel komen. Dit vergroot de kloof tussen rijke grondbezitters en boeren die afhankelijk zijn van pacht of lease. Het gevolg: schaalvergroting en overnames, precies het tegenovergestelde van wat men zegt te willen bereiken.

Bovendien biedt de wet **geen garantie voor milieuvoordelen**. Grondgebondenheid klinkt duurzaam, maar het is een simplistische maatregel. Milieuproblemen zoals stikstofuitstoot, watervervuiling en verlies van biodiversiteit hangen niet uitsluitend af van het aantal hectares per dier, maar ook van hoe men omgaat met voeding, mest en natuurbeheer. Boeren die al hebben geïnvesteerd in emissiearme stallen of innovatieve technieken worden dubbel gestraft, omdat hun inspanningen niet meetellen.

Ten slotte gaat de wet voorbij aan de **realiteit van de internationale landbouwmarkt**. Nederlandse boeren concurreren met collega's wereldwijd die geen dergelijke restricties kennen. Door zulke eenzijdige regels wordt de sector uit de markt gedrukt, waardoor productie verschuift naar het buitenland met vaak slechtere milieunormen. Het netto-effect voor klimaat en natuur is dus nihil, terwijl Nederlandse boeren kopje-onder gaan.

Kortom: de **Wet Grondgebondenheid** is geen toekomstgerichte oplossing, maar een bureaucratisch keurslijf dat innovatie belemmert, ongelijkheid vergroot en de sector op achterstand zet. Wat wordt verkocht als duurzaam beleid, blijkt in feite een slecht doordacht idee dat meer kwaad dan goed doet.